

## **Komentar: sudjenje Oricu pokrece niz teskih pitanja**

**Author:** [Emir Suljagic](#)

Stanovnici Srebrenice u najmracnijim su danima bosanskog rata optuzenog muslimanskog borca doživljavali kao svoju jedinu nadu

Nasera Orica sreo sam u ljeto 1992. Bilo je veoma vruce i sjecam se da sam ga vidio s prijateljima na gradskom trgu. Bio je odjeven u americku vojnu uniformu sa zakrpama i znakom "Delta Force" na ramenu. Kratko osisan i uredno potkresane brade izgledao mi je, onako u prolazu, kao otjelotvorenje heroja.

Ovakva fascinacija je u to vrijeme bila zajednicka gotovo svim Srebrenicanima. Pazljivo sam pratio svaki pokret njegovih vojnika u gradu i po okolini. Znao sam da linija njihovog kretanja u mom slucaju ocrtava granicu izmedju zivota i smrti.

U travnju/aprilu 1992., vise desetina tisuca ljudi slilo se u Srebrenicu, grad u kojem prije toga nikada nije zivjelo vise od 20.000 ljudi. Preko noci je postalo toliko tijesno da se gotovo nije moglo disati. Sa svakim spaljenim muslimanskim selom, vise stotina ljudi krenulo bi u grad: bili su iscrpljeni i gladni, i sa sobom su - u zamotuljcima prebacenim preko ramena - nosili ostatke hrane i vlastitih zivota.

Poslije mjesec dana, nestalo je hrane.

Kada bi muslimanski vojnici iz grada kretali u napad na pojedina sela, gomile civila bi ih prvo pitale gdje idu, da bi ih potom i pratile na sigurnoj udaljenosti, noseći sa sobom torbe i ranice.

Sto je linija razdvajanja bila bliza naseobinama, sve se vise gubila i razlika izmedju vojnika i civila. S prvim ispaljenim mecima - to znam, jer sam bio tamo - gomile bi se pomijesale, da bi potom zajedno upadale u sela.

U tom dimu, u pepelu tudjih kuca, ostavljali smo za sobom sve sto smo imali - svoje obrazovanje i vjeru da smo bolji.

A onda je stigla zima. Budili smo se u jadu i bijedi, u hladnim sobama koje su umjesto prozorskih stakala imale plasticne ploce i s naslagama drva koje su nam sluzile kao zastita od srapnela. Ustajali smo gladni i puni usiju, bez ikakve zelje ili snage da se krecemo, odbaceni i ponizeni.

Te zime je od vatre iz srpskog aviona u Bjelovcu poginuo moj drug iz djetinjstva. Pogodjen je u ledja dok je nosio torbu s brasnom koje je ukrao iz neke kuce. Ne znam je li to bio zlocin, ali znam da sam bio beskrajno ozaloscen.

Samo nam je jedan covjek u to vrijeme pružio nadu. On je povremeno uspijevaao u necemu sto smo smatrali nemogucim - pobjedjivao bi srpske vojnike koji su se primicali gradu.

Bili su to isti oni srpski vojnici koji su ubili mog prijatelja dok je stajao u redu za vodu. I koji su ispalili granatu ciji je srapnel velicine sake završio u koricama debele knjige koju sam u trenutku eksplozije imao u rukama.

Ne pokušavam braniti bilo koga, ali sam svjestan da sam prezivio zahvaljujući onima koji su imali hrabrosti pucati u pijanog ubojicu prije no što je on ponovo povukao okidac.

A da onda, u nastupu gnjeva, spale i njegovu kuću.

Naseru Oricu danas se sudi u Hagu, i zbog toga – nezavisno od ishoda sudjenja – prezivjeli Srebreničani moraju odgovoriti na neka pitanja.

Mi, koji smo jurisali na tuđe kuće u okolnim selima kako bismo utolili glad. Mi, koji smo odlučili pretražiti tuđe kuće kada u nasima više nije bilo hrane.

Nikada ne bih mogao osuditi ono što se u optuznici opisuje kao pljacka. Ali, nije bilo nikakve potrebe za paljenjem kuća, iako smo bili gladni. Niti je bilo ikakve potrebe za pretresanjem već opustošenih sela, ili vadjenjem strujnih vodova iz zidova kuća.

Nijedna se zajednica – ni pod kojim okolnostima – ne smije postavljati izvan zakona kojima se uređuju ljudski odnosi.

Emir Suljagić je zamjenik urednika sarajevskog nezavisnog magazina Dani.

---

**Source URL:** <https://iwpr.net/sr/global-voices/komentar-sudjenje-oricu-pokrece-niz-teskih-pitanja>